

Древлянський мер – володар часу

■ Ольга КОРНІЄНКО,
Олександр САКВА

У дні електоральних жнив претенденти на посади міських голів полюбляють атестувати себе смиренно й догідливо: «Я – господарник». Є розряд мерів, які величають себе на західний зразок сіті-менеджерами, натякаючи на те, що вони суто управлінці, а ось політика їх геть не цікавить. Треті купаються в піарі на кшталт: «Я поведу вас додому – в Європу!», тим часом здійснюючи ласі оборудки. На щастя, нива місцевого самоврядування не вичерпується цим набором, даруючи людям винятки, що переконують: від лідера громади залежить надбагато, а в деяких випадках – майже все.

Поклич мене в осяйну далину...

Ці нотатки – про мера Коростеня Володимира Москаленка. На виборах минулого року городяни *вл'яте* (!) обрали його своїм очільником. А загальний стаж його роботи на посаді міського голови сягає 18 років. Феноменально! Не певен, що хтось узагалі стільки «княжив» на древлянській землі. Тож перше, про що я запитав у Москаленка: завдяки чому в наш лютий час можна так довго зберігати довіру такої складної, не поступливої громади, як коростенська? Володимир Васильович немов готувався до відповіді: «Найістотніше тут – відкритість влади. І це не гасло, а спосіб залучення людей у справи рідного міста. Кулуарність у прийнятті рішень убиває довіру громадян, натомість своєчасне інформування жителів через медіа, громадські слухання, зібрання, опитування, зустрічі керівництва міськради з населенням за місцем проживання забезпечують таку якість зворотного зв'язку, коли бачення влади накладається на бажання й пропозиції людей. Цим вивільняється й низова ініціатива. Адже люди голосують за себе, а не за вдатного висуванця. Дійти до кожного, звісно, неможливо, проте вже участі активної частини громади достатньо, аби наші плани та дії відповідали прагненням коростенців. Якщо цього немає, народ і влада переходять на поділ «вони» і «ми». І тоді вже біда. Бо, як на мене, головною проблемою українського суспільства є втрата спільних ідеалів, найвищої мети. А щодо найбільш затребуваної риси людського буття, то вона лишається незмінною – стабільність, яка тлумачиться, звісно, як сталість розвитку».

Тим часом шлях до майбуття для коростенців починався дивно. Бо Москаленко наприкінці 1990-х вирішив реанімувати в містян... ідентичність. Як? Пробудивши історичну пам'ять. Не сказати, щоб випускник філософського факультету Київського університету вже так буденно оперував поняттями часу й простору, та розумів глибинно: коростенці потребують спільного міфу, який підносив би їх, перетворюючи громаду на сім'ю. Про відсіч князю Ігорю містяни, звісно, чули, однак про самого героя – князя Мала знали одиниці. А вже заснування Іскоростеня тануло в сивій давнині. Москаленко залучив науковців, академіка Толочка, й археологи встановили, що в 2005-му місту виповниться 1300 років! А соціальні психологи твердять: для виховання патріотичних почуттів немає нічого кращого за свято. У Коростені відкрили вражаючий пам'ятник древлянському князю Малу, трохи згодом – рівноапостольній княгині Ользі, «Покрові Пресвятої Богородиці», потім – малолітньому князю Володимиру та його матері княжні Малуші, Добрині Нікітичу й, нарешті, хрестителю Русі Володимиру Великому. З'явився в місті й пам'ятний знак на честь 420-ї річниці надання Коростеню Магдебурзького права. І (чого майже не буває) всі скульптури виконані напрочуд вдало, зі смаком, величчю й ліризмом. А пам'ятники не даремно називають «дорожніми знаками людства на його шляху в майбуття». Вони гармонізують душі. Ось і завдяки просвітницькій потузі Москаленка коростенцям стало чим пишатися по-справжньому. Огrom древлянського минулого наснажив городян спонуканими до гідного самоздійснення – плідною працею, єдністю лав, кра-

сою мети. Монументальна пропаганда дійшла сер-
дець людей.

Ці зрушення і стали основою надпрограми Моска-
ленка-мера – його заклик зробити Коростень най-
кращим містом регіону, України, Європи та світу. Він
не назвав дати досягнення мети, та визначив її без-
жодних жартів. За низкою конкретних показників мі-
сто вже нині перебуває в авангарді українських гро-
мад, що звіряють свій поступ із єврозразками. Та, як
на мене, головне досягнення Москаленка полягає в
тому, що він, так би мовити, перезаснував сам мен-
талітет коростенців. І от наочний приклад. Яюсь на
День міста мер з іншого краю звернувся до дітей, які
сиділи на березі річки: «Скажіть без вагань, яке місто
найкраще на Землі». І ті йому голосно вигукнули: «Ко-
ростень!». Гість здивувався, Москаленку позаздрив, та
сперечатися з «майбутнім» не став. Тим паче що сам
навіч бачив істотні трансформації в господарстві й
економіці пробудженого міста.

Пришвидшуючи час

Індустріальний парк Москаленко задумав давно.
Та й приступив до його створення задовго до ухвален-
ня належного закону. Коли закон запрацював, а потім
і вдосконалився, в місті вже не тільки була визначена
керуюча компанія парку «Коростень», а й на всю поту-
гу діяв первісток промислової модернізації регіону –
перший в Україні завод з виробництва меблевих плит,
ламінату. На цьому могутньому комбінаті встановле-
но технологічні лінії світового профільного лідера –
німецької фірми *Siempelkamp*, що має свої підприєм-
ства від Швеції до Аргентини.

Генеральний директор заводу Володимир Ше-
вело працює тут із першого «стовпчика», вбитого
2008 року. «Інвестиція тоді становила 170 мільйонів
євро, – каже він, – а завод отримав від міста ділян-
ку в 72 гектари з усіма комунікаціями. Нині це новіт-
нє високоавтоматизоване підприємство, на якому
працюють 434 особи. Завод постійно розбудовуєть-
ся, скажімо, торік ми відкрили цех в'яжучих речовин,
аби не закуповувати смоли за кордоном. Він теж дав
роботу 30 коростенцям.

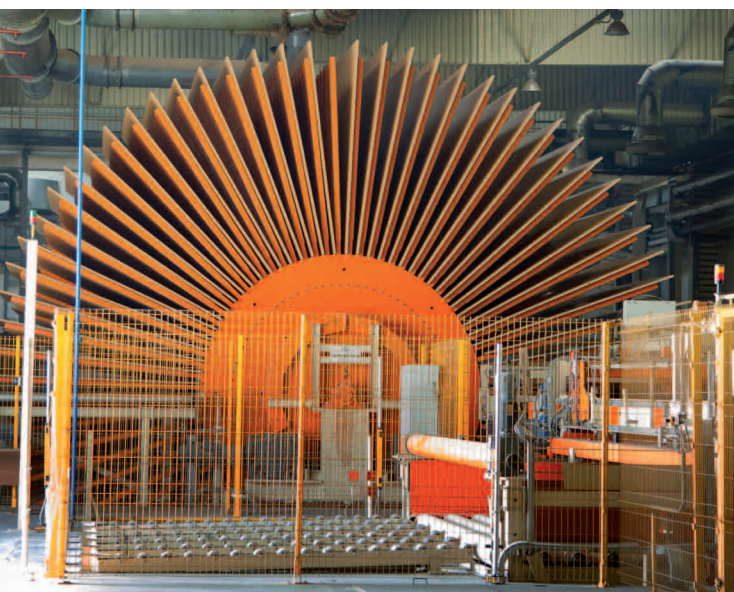
Наша галузь надконкурентна. В Україні ми справді
єдині, але в Білорусі є три підприємства з виробництва
МДФ, в Росії – також три. Тож виживаємо наполегли-
вою працею, гнучко реагуючи на мінливі обставини
в Україні та за її межами. Наші переваги – унікальна
широта асортименту та якість продукції. Інші виробни-
ки меблевих плит покладаються на монотовари, ми ж
невпинно шукаємо й пропонуємо ринку їхню числен-
ну лінійку. А щодо якості, то експерти відзначають, що
після німців нам рівних немає. Ми експортуємо свою
продукцію в 13 країн, навіть у Канаду, дісталися вже

Катару й Ірану. Підкреслюю: ще донедавна весь МДФ
імпортувався в Україну з Польщі, Росії та Туреччини.
Нині держава має свій ресурс, і ми мріємо про часи,
коли скінчиться війна, відновиться вітчизняний буді-
вельний комплекс і наші плити, ламінована підлога та
меблі будуть затребувані в країні.

Завдяки порозумінню з мерією Коростеня наш ін-
вестор (а це громадянин України) буквально живе
виробництвом і вже розпочав поруч масштабне буді-
вництво деревообробного комбінату, де буде зай-
нято удвічі більше містян, ніж на заводі МДФ. Плану-
ється звести повноцінний деревообробний кластер
(інвестиція понад 90 мільйонів євро), що дасть змогу
оптимізувати витрати енергетичних ресурсів, матері-
алів і сировини, отримати продукцію з істотною до-
даною вартістю, зокрема виробляти меблі. Ми засто-
совуємо відходи деревини, робимо пелети з тирси,
а всю сировину беремо з лісгоспів Житомирщини та
найближчих областей.

Наш завод – відповідальний суб'єкт підприєм-
ницької діяльності. Він є найбільшим платником по-
датків усіх рівнів, не менш як 7 мільйонів гривень
отримує від нас щороку бюджет Коростеня. Відгукує-
мося ми й на благочинні запити. Так, минулого року
завод суттєво вклався в ремонт Палацу культури, ни-
ні здійснюємо належне оснащення проблемного пе-
рехрестя. Поза чергою й допомога бійцям АТО, де
наш внесок лише в 2015 році перевищив 600 тисяч
гривень. Предметом нашої гордості є і те, що на за-
воді найвищий рівень середньої зарплати в регіоні –
5800 гривень. Узагальнюючи сказане, підкреслюю: як-
що влада створює підприємцям комфортні умови, біз-
нес охоче відповідає взаємністю».

А я додам: у місті все робиться для того, аби економіка, розвиток малого й середнього бізнесу стали надійним фундаментом добробуту коростенців (чого вартий лише запуск двох цілком нових підприємств – електромеханічного заводу «ОЛДЕН» та заводу тепло-технічного обладнання, відкриття центру підтримки бізнесу). І Москаленко не був би собою, якби не мав за цим чіткої соціальної мети – змінити саму структуру доходів городян, надто залежних, на його погляд, від усіляких субсидій, компенсацій і доплат. А на державний центр древлянський мер воліє не покладатися.

На перетині моралі та політики

Відомо здавна: найголовніше для людини відповідальної – здатність зробити своє життя аргументом сповіданої етики. Хоч на цьому шляху себе й не заощадиш... Ось і Володимир Москаленко, за всієї прихильності до розв'язання проблем у душі толерантності, стає незламним, щойно стикається з випадками сумнівної, а гірше – кримінальної поведінки посадовців краю.

Так, одного недоброго дня з'ясувалося, що коростенців обікрали. А саме: голова райдержадміністрації видав розпорядження, яким роздав 79 гектарів землі містян сорока іншим особам – з Києва, Ужгорода, Житомира, Черкас... Обурений Москаленко кинувся відстоювати власність городян, проте і крадій, і очільник обласної держадміністрації наче води в рот набрали. І тоді мер Коростеня звернувся з відкритим листом до глави регіону, де його бездіяльність відверто назвав *державним злочиним!* Погодисьмо, учинок потребував немалої мужності: отримати во-

рога в особі голови облдержадміністрації нікому не побажаєш. Та інтереси ошуканих городян Москаленко зрадити не міг. Виступила на боці мера й районна прокуратура. І що ж? Плинуть роки, змінюються київські політичні команди, а справедливість досі не відновлена: гроші в нас усе ще сильніші за закони. Не має наміру здаватися й Москаленко.

Йому, між іншим, до тиску й наруги не звикати. Бо ще в перший рік на чолі міськради він так не вгодив певним ділкам від влади, що за ним відправили «групу захоплення» з житомирської прокуратури. Володимира Васильовича попередили, і він із сім'єю уберігся від розправи. А «слідчі» вдерлися в його кабінет, рилися в документах, дошукуючись компромату. Рівно до тієї миті, як про вторгнення дізналися коростенці. Вони заповнили мерію і влаштували «перевірятьникам» такий пресинг на захист свого міського голови, що прокурорські чинуші поїхали ні з чим. А (увага!) невдовзі сталося безпрецедентне: до Коростеня прибув обласний прокурор і на зборах активу міста офіційно вибачився перед Володимиром Москаленком за безпідставну навалу. Володимир Васильович на виконавців серця не має, заступництво городян цінує високо, а ось коли брутально нехтують засади демократії, основи прав людини чи державні гарантії, лідер коростенців компромісів не визнає, адже тоді, на його думку, відбувається найнепоправніше – нищиться віра людей.

Пояснюючи витoki взаємоузгодженості громади й міськради Коростеня, Москаленко неодмінно згадує про кодекс честі управлінців – на всіх рівнях устрою. Наполягає: моральність суспільства, як і рівень життя, залежить від моральності влади. І доки вгорі сповідують філософію споживацтва, ми ще довго тинятимемося обабіч магістральних шляхів цивілізації, що і принизливо, і гірко. Офшорна макроекономіка – вияв безсилля держави, та ще більше – свідок потурання людям з жагою збагачення. Україна для них – не Батьківщина, а банальна територія зиску. Місце наживи. І люди це бачать.

«Нині відбувається нищівна корозія результатів Революції гідності, – з гіркотою каже Москаленко. – А у вигралі, як завжди, олігархат. Для простих людей центр робить неприпустимо мало, й навіть там, де можна було б дати громадянам засоби для поживлення економіки – в тому ж таки малому й середньому бізнесі – рішучих змін на краще ми не бачимо. А про долю нашої ледь не гексаметром освітаної децентралізації годі й казати: її, судячи з усього, вже час відспівувати. І це прикро до невимовності, бо імітація реформ гірша за бездіяльність. Адже влада насправді не передає на місце кошти й повноваження, а елементарно збуває свої обов'язки. Коли ж люди вказують центру на нікчемність його практики, звідти щоразу чується дедалі грізніший і пихатіший рик.

Тож, заглядаючи в майбутнє, я відчуваю певний неспокій. Гадаю, ми надто повірили в незворотність позитивних змін. Тим часом уряд думкою багатіє, політичні еліти знов заблукали. А зроблено ще так мало! І тому розлиту довкола інерцію треба нищити невинно. Діяти, діяти! Життя за течією ще нікому й ніде не прислужилося. Ми дісталися незалежності України, треба наблизити її велич та славу! А у Бога, як відомо, одні руки – наші».

Цим не зневажиш: вівчарик породжував зозулю тільки у Трохима Лисенка. В суспільному житті все дається тягловою працею. А Москаленку (віддамо йому належне) вдалося зробити неймовірне: після років відчуження відродити в містян віру в те, що від їхніх солідарних осмислених дій у цьому новому й почасті божевільному світі щось та залежить. І цей його, без перебільшення, історичний здобуток не в останню чергу став можливим саме тому, що лінія мерії в жодному разі не була віддана на хитавицю обставин чи відчай кон'юнктурних зваб. Заслуга Москаленка в дотриманні людської шляхетності міської влади безсумнівна. Світо-

глядна єдність і сталість переконань прозирають крізь кожне висловлювання Володимира Васильовича як очільника міськради. Скажу більше: існують, приміром, фізичні константи: число π , постійна Планка... Треба визнати, що своїми вчинками в ім'я спільноти лідер коростенців ствердив: є *постійна Москаленка*, незамінна в часи знесилля й надихаюча в періоди набирання висоти. Тому його положення в свідомості городян незамістиме, а сама постать міського голови уособлює поєднання чеснот, назагал несумісних для цього роду діяльності. Маю на увазі, звісно, перехрестя двох світів – *політики й моралі*. До того ж Володимир Москаленко свій моральний імператив запропонував громаді не як місію, а як органічний для нього спосіб здійснення. Бо чистоту своїх моральних засад проklamують тисячі, дотримуються – одиниці. А вже щоб бути при цьому ще й ефективним – це переважно до Москаленка.

Міський голова Коростеня тим і добрий, що настрої утриманства йому огидні, бо суперечать самій суті його уявлень про гідність людини й громади. Та й побиватися через нездатність центру нині не час, вважає він. І вибудовує міську фортифікацію економічної «самооборони», що

забезпечує мешканцям ясні, зрозумілі й реальні горизонти існування. Мер не обіцяє раю, зате втримує атмосферу в місті від опускання в пекло. Люди живуть «сьогодні й зараз», і соціально орієнтована влада Коростеня дбає про їхні нагальні потреби, не втрачаючи дальню мету. Щоб добре почуватися, діяти й бути, громаді потрібні щоденна сталість, душевна рівновага, певний рівень добробуту, ресурс і можливість розвитку кожної особистості.

Не стоїть на місці внутрішньо й Москаленко. «Я в університеті пізнавав релігію через курс так званого наукового атеїзму, – пригадує Володимир Васильович. – Та вже тоді ми ходили до Володимирського собору спілкуватися зі священниками в прагненні прояснити зв'язки світу земного й духовного, що і далося визнавати вже на посаді міського голови». Ось тут я й поцікавився в Москаленка: «А якщо припустити, що Всевишній є і вам випала нагода дізнатися в нього про найважливіше для вас, про що ви Його запитали б?» – «Тільки про одне: що нас чекає? що чекає нашу благословенну Україну?». І не повірити лідеру коростенців у цю мить було неможливо.

Фото Петра ЗАПОРОЖЦЯ.

